

LABORE ET ZELO

ФІЛОСОФІЯ НАУКИ

Обсяг: 3 кредити ЄКТС

Семестр: I; Курс: перший

Дні, Час, Місце: згідно з розкладом

Інформація про викладача

Ім'я	Кушерець Тамара Вікторівна
Контакти	E-mail: filosofiya_nayku@ukr.net , тел. 097 4723052
Робоче місце	Кафедра політології, права та філософії
Години консультацій	За розкладом

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Філософія науки» розроблена для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої. Магістерська дисципліна має сформувати здатності до адекватного розуміння та розв'язання теоретичних, методологічних а також світоглядних проблем сучасної науки, що, у свою чергу, є важливим чинником інтелектуального та духовного розвитку спеціалістів.

Теоретична частина курсу базується на цілісному викладі основних проблем філософії науки на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого бачення проблем сучасної науки. Водночас програмою передбачено ознайомлення магістрантів із наявною різноманітністю сучасних наукових та філософських концепцій з метою розкриття поліфонізму і плюралізму наукового та філософського мислення, надання можливості їх альтернативного розкриття та критичного переосмислення. Очікувані результати навчання з дисципліни допоможуть знайти на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки методологію відповідних досліджень; організувати та проводити науково-педагогічне дослідження.

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН1. Уміння інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах.

ПРН3. Сприйняття та поширення знань через призму національних та загальнолюдських цінностей, толерантності, адаптивність до культурного середовища.

Дисципліна є пререквізитом для вивчення «Інноваційної діяльності в освітній галузі» та проведення науково-дослідницької практики.

Мета навчання

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП сприяє набуттю здобувачами компетентностей:

ЗК1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

Форми і методи навчання

Викладання курсу «Філософія науки» передбачає читання лекцій (20/6* год.) та проведення практичних занять (10/4* год.). Викладач буде проводити консультації, здійснювати аналіз виконання індивідуальних дослідницьких завдань та перевірку виконання самостійної роботи.

Основні методи: пояснювально-ілюстративний метод навчання, проблемний виклад навчального матеріалу, частково-пошуковий метод навчання, дослідницький метод навчання, індуктивний та дедуктивний методи аналізу та синтезу в навчанні, метод навчальної дискусії.

Оскільки деякі форми навчального проекту надсилаються через електронну пошту або Viber, то здобувачам вищої освіти потрібно мати доступ мережі Інтернет.

* – денна/заочна форма навчання

Організація навчання

Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Філософія науки як галузь філософського знання	2	2
2.	Ідеальна модель науковості як завдання філософії науки	2	-
3.	Філософсько-методологічні моделі розвитку науки	4	2
4.	Основоположення наукового пізнання	2	-
5.	Глобальні наукові революції та зміна типів раціональності	2	2
6.	Наука як діяльність	2	-
7.	Структура наукового знання	2	-
8.	Наука в культурі сучасної цивілізації	2	-
9.	Наука як соціальний інститут	2	-
Разом		20	6

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Філософія науки як галузь філософського знання	2	
2.	Логіко-методологічні аспекти науки	4	2
3.	Соціо-культурні аспекти науки	4	2
Разом		10	4

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Предмет, структура і функції філософії науки	10	10
2.	Позитивістська традиція в філософії науки.	10	20
3.	Основні концепції представників «історичної школи» в ФН	15	20
4.	«Соціологічний поворот» в філософії науки кінця ХХ ст..	15	20
5.	Актуальні проблеми постнекласичної науки	10	10
Разом		60	80

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
30	Участь в обговоренні питань семінарських занять (5 занять по 6 балів)
10	Контрольні роботи - Тема «Логіко-методологічні основи наукового знання» (максимум 5 балів) - Тема «Соціокультурні аспекти наукової діяльності» (максимум 5 балів)
20	Самостійна робота (конспект 10-ти фрагментів першоджерел)
10	Індивідуальний проєкт (надісланий через Інтернет)
30	Залік (комп'ютерне тестування)
100	Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладачки повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладачку та перейти до безпечного місця.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом вашого курсу з огляду на складність дисципліни. Проте, якщо ви бажаєте навчатися за індивідуальним планом – можна узгодити графік навчання та індивідуальних консультацій.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Крайньою межею здачі конспектів першоджерел та проєкту є три дні до заліку. Після цієї дати завдання не приймаються.

Перескладання завдань можливе лише один раз на тиждень, який передуює заліку тільки

за умови отримання негативної оцінки, якщо студент не міг з'явитися на заняття у зв'язку з поважною причиною, що має бути підтверджено відповідним документом (довідка з лікувального закладу, заява на ім'я декана про причину та строк відсутності на заняттях тощо). Дозвіл на пропуск занять з причин, що завчасно відомі і є поважними, студент може отримати, подавши необхідну заяву в деканат.

Перескладання заліку відбувається за графіком, визначеним деканатом.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність»

(http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozenia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf).

Будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності за чинними нормативними документами.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodeks.pdf).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Добронравова І.С. Практична філософія науки. – Суми: Університетська книга. 2017, 351 с.
2. Ісакова О.І., Щербакова Н.В. І 85 Філософія науки: навчальний посібник / О.І. Ісакова, Н.В. Щербакова. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. 227 с.
3. Кузь О.М. Філософія науки: навчальний посібник : [Електронне видання] / О.М. Кузь, В.Ф. Чешко. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
4. Ханстантинов В.О. Філософія науки: курс лекцій / В.О. Ханстантинов. Миколаїв: МНАУ, 2017. 188 с.
5. Філософія науки: курс лекцій / укл.: Т.В. Кушерець. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2016. 119 с.
6. Філософія науки. Матеріали для виконання самостійної роботи: [Електронне видання] / Укладачі Т.В.Кушерець, Н.М. Баранова. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2022. – 210 с.
7. Філософія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко, В.Л. Чуйко та ін.; за ред. І.С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с.
8. Філософія сучасної науки і техніки: підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 364 с.

Додаткові:

1. Добронравова І.С. Філософія і методологія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2008. – 223 с.

2. Історія філософії: Підручник для вищої школи. – Х.: Прапор, 2003. – 768 с., С. 744-756.
3. Кремінь В.Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: підручник / В.Г. Кремінь, В.В. Ільїн. – К.: Книга, 2005. – 528 с., С. 258–280, 310–327.
4. Катренко А.В. Системний аналіз об'єктів та процесів комп'ютеризації: навчальний посібник / А.В. Катренко. – Львів: Науковий світ – 2000. – 424 с.
5. Ладанюк А.П. Основи системного аналізу: навчальний посібник / А.П. Ладанюк. – Вінниця: Нова книга, 2004 – 176 с.

Інформаційні ресурси:

1. The Online Books Page. Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів: <http://psylib.org.ua/links/obpage.htm>
2. Philosophy <http://eserver.org/philosophy> 12. Deism Internet Library. Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів: <http://www.deistnet.com/deismlib.htm>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів: <http://www.nbu.gov.ua/>.
4. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.nplu.org/ua/resources/resources.htm>.